

**VMESNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA
ZA OBDOBJE OD 07.2019 DO 29.2.2020**

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra	Z6-1883	
Naslov	Vladarski svetniki (mučenci) na obrobju srednjeveške Evrope: Kijevska Rusija, Norveška, Duklja Ruler Saints (Martyrs) on the Periphery of Medieval Europe: Kievan Rus', Norway, Dioclea	
Vodja	39082 Simon Malmenvall	
Tip	Zt Podoktorski projekt - temeljni	
Letni obseg efektivnih ur raziskovalnega dela v letu 2019	1700	
Cenovna kategorija	B	
Obdobje financiranja	07.2019 - 06.2021	
Nosilna raziskovalna organizacija	3046 Fakulteta za pravo in poslovne vede	
Raziskovalne organizacije - soizvajalke		
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 6.11	HUMANISTIKA Teologija
Družbeno-ekonomski cilj	10.	Kultura, rekreacija, religija in sredstva javnega obveščanja
Raziskovalno področje po šifrantu FORD	6 6.03	Humanistične vede Filozofija, religija in etika

2. Sofinancerji¹

	Sofinancer	
	Naziv	
	Naslov	

Sofinancer		
Vrednost sofinanciranja projekta za obdobje vmesnega poročila je znašala:		EUR
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta za obdobje vmesnega poročila:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu za obdobje vmesnega poročila²

Projekt traja dve leti in je organizacijsko razdeljen v pet faz. V obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, sta se uspešno zaključili prvi dve fazi.

1. Prva faza (julij–oktober 2019) je bila posvečena zbiranju in klasifikaciji relevantne znanstvene literature in kritičnih izdaj virov.

Velik delež relevantne znanstvene literature je bil že predhodno zbran (čeprav le delno uporabljen) v času, ko je vodja projekta pripravljal doktorsko disertacijo (2014–2018), in preko predhodnih zasebnih nakupov. Druga relevantna literatura je bila pridobljena bodisi preko storitve medknjižnične izposoje, ki jo izvaja Narodna in univerzitetna knjižnica, bodisi preko storitve (konzorcijskega) dostopa do bibliografskih baz in podatkovnih zbirk, ki jo izvajajo knjižnice v okviru Univerze v Ljubljani. Dopolnilna relevantna znanstvena literatura je bila pridobljena v prvi polovici raziskovalnega gostovanja na Pravoslavni teološki fakulteti Univerze v Beogradu (15. januarja–29. februarja 2020) pod mentorstvomizr. prof. dr. Vladislava Puzovića, kar sicer v organizacijskem pogledu spada v zaključni del druge faze (gl. odstavek 3).

2. Že na začetku prve faze (julija 2019) je bila v sklopu spletnega portala raziskovalne organizacije vzpostavljena posebna spletna stran (gl. razdelek B. 10.), ki vsebuje ustrezne podstrani oz. rubrike, namenjene sproti posodobljenemu in preglednemu seznanjanju znanstvene in širše javnosti o vsebini, rezultatih (bibliografiji), poročilih in drugih novostih projekta.

3. V drugi fazi (november 2019–februar 2020) je bil izoblikovan splošni okvir oz. pregled vsebine projekta.

V tej fazi so bile napisane ključne vsebinske sestavine projekta. Te vključujejo teološko-teoretično podlago v razmerju do pojava vladarskih mučencev na obrobju srednjeveške Evrope ter nabor temeljnih dejstev in interpretacij, ki se dotikajo življenja in kultov preučevanih svetnikov. K njihovi dopolnitvi je dragoceno prispevala prva polovica omenjenega raziskovalnega gostovanja v Beogradu, zlasti glede Jovana Vladimirja iz Duklje, ki ga (sodobno) srbsko zgodovinarje skupaj s Srbsko pravoslavno Cerkvijo šteje za svojega vladarja oz. svetnika. V tej fazi je tako začela nastajati izvirna primerjalna študija, ki je tudi glavni cilj celotnega projekta, razdeljena na tri medsebojno prepletene dele; vsak izmed njih je posvečen enemu od preučevanih reprezentativnih vladarskih mučencev (Borisu in Glebu, Magnusu Erlendssonu, Jovanu Vladimirju). Čeprav primarno področje te študije predstavlja historična teologija skupaj s cerkveno zgodovino, so vanjo vključene tudi druge veje humanistike, kakor denimo politična in socialna zgodovina, literarne vede ipd. Primerjalna študija v nastajanju doslej pokriva tri medsebojno prepletene vidike:

- a) teološko-teoretično ozadje, ki zadeva tako pojav mučeništva na splošno kakor tudi vladarske mučence na vzhodnem in severnem obrobju srednjeveške Evrope specifično;
- b) zgodovinska umestitev, posvečena temeljnim dejstvom in interpretacijam, ki zadevajo življenje in kulte preučevanih svetnikov ter družbenopolitične okoliščine, v katerih so živeli;
- c) začetek podrobne analize življenja in kultov preučevanih svetnikov, vključno z njihovim teološkim pomenom in političnimi implikacijami v kontekstu srednjeveške kulture.

4. Veliko nad pričakovanji in pred načrtovanim časovnim okvirom so bili znanstveni in širši javnosti že v prvi in drugi fazi posredovani preliminarni in vmesni rezultati projekta v obliki objav in predstavitev, ki doslej štejejo deset bibliografskih enot oz. zapisov – ti bi sicer lahko spadali (še) v tretjo (marec–avgust 2020) in četrto (september–december 2020) fazo projekta.

[1.] MALMENVALL, Simon (intervjuvanec), PODLESNIK, Blaž (intervjuvanec), GLASER, Aljaž (intervjuvanec). *Pismenost in kultura Kijevske Rusije : prevodi in komentarji izbranih tekstov : [predstavitev prve slovenske izdaje klasičnih staroruskih tekstov v slovenskem jeziku]*, Ruski center znanosti in kulture v Ljubljani, 26. september 2019. <http://svn.rs.gov.ru/ru/news/54830>. [COBISS.SI-ID [1024481760](#)]

[2.] MALMENVALL, Simon. Branje o Borisu in Glebu : reprezentacija verskega in političnega zglada. V: PODLESNIK, Blaž (ur.). *Pismenost in kultura Kijevske Rusije : prevodi in komentarji izbranih tekstov*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2019, str. 83-98. [COBISS.SI-ID [1024477664](#)]

[3.] MALMENVALL, Simon. (prevajalec) NESTOR. Branje o življenju in smrti blaženih strastotrpcev Borisa in Gleba. V: PODLESNIK, Blaž (ur.). *Pismenost in kultura Kijevske Rusije : prevodi in komentarji izbranih tekstov*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2019, str. 71-82. [COBISS.SI-ID [1024478432](#)]

[4.] MALMENVALL, Simon (intervjuvanec), PODLESNIK, Blaž (intervjuvanec), GLASER, Aljaž (intervjuvanec). *Pismenost in kultura Kijevske Rusije*, (Kulturni fokus). Ljubljana: Radiotelevizija Slovenija javni zavod, 2019. <https://4d.rtv slo.si/arhiv/kulturni-fokus/174625432>. [COBISS.SI-ID [514293356](#)]

[5.] MALMENVALL, Simon. The image of the "Polish Factor" in the sources on Boris and Gleb. V: NAGIRNYY, Vitaliy (ur.), PUDŁOCKI, Tomasz (ur.). *Ruś a Polska : (X-XIV wiek) : materiały IX Międzynarodowej Konferencji Naukowej, Przemysł, 5-8 grudnia 2018 r.* Kraków: "Historia Iagellonica": Przyjaciół Nauk w Przemysłu, 2019. Str. 69-79. Colloquia Russica, Ser. 1, tom. 9. [COBISS.SI-ID [1024481504](#)]

[6.] MALMENVALL, Simon. *Kultura Kijevske Rusije in krščanska zgodovinska zavest*. Ljubljana: Teološka fakulteta, 2019. 313 str. Znanstvena knjižnica, 70. ISBN 978-961-6844-82-6. [COBISS.SI-ID [302873344](#)]

[7.] MALMENVALL, Simon. *Vladarski mučenci na obrobju srednjeveške Evrope : Kijevska Rusija, Norveška in Duklja : predavanje v okviru Historičnega seminarja Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, Ljubljana, 17. 12. 2019.* <http://hs.zrc-sazu.si/PREDAVANJA/Aktualnovabilo/tabid/73/language/sl-SI/Default.aspx>. [COBISS.SI-ID [1024485856](#)]

[8.] MALMENVALL, Simon. Boris and Gleb : political and theological implications of overcoming violence through sacrifice in Kievan Rus'. *Konstantínove listy*. 2019, letn. 12, št. 2, str. 43-58. ISSN 1337-8740. [COBISS.SI-ID [1024483040](#)]

[9.] MALMENVALL, Simon. *Ruler Martyrs on the Periphery of Medieval Europe (Kievan Rus', Dioclea, Norway) : a comparative overview : lecture at Christian Russia in the making, Warsaw, 30 January - 1 February, 2020.* https://ihpan.edu.pl/wp-content/uploads/2020/01/Christian-Russia_programme_compressed.pdf. [COBISS.SI-ID [1024487904](#)]

[10.] MALMENVALL, Simon. Ruler Martyrs among Medieval Slavs : Boris and Gleb of Rus' and Jovan Vladimir of Dioclea. *Orientalia christiana periodica*. 2019, letn. 85, št. 2, str. 395-426. ISSN 0030-5375. [COBISS.SI-ID [1024491232](#)]

5. Pomemben del realizacije projekta v prvi in drugi fazi predstavlja tudi načrt oz. dogovor o

izdaji znanstvene monografije v angleškem jeziku o vladarskih mučencih na obrobju srednjeveške Evrope, ki bi predvidoma v letu 2021 izšla pri založbi Pravoslavne teološke fakultete Univerze v Beogradu. Vodja projekta bi kot avtor monografije pregledno in sistematično zaobjel preučevane svetnike (Borisa in Gleba, Magnusa Erlendssona, Jovana Vladimirja) in to vsebino posredoval mednarodni (znanstveni) javnosti. Omenjeni načrt prispeva k še tesnejšemu sodelovanju med matično raziskovalno organizacijo vodje projekta in beograjsko fakulteto, posredno pa v duhu evropskih in transkulturnih integracij kaže na dobro prakso vzpostavljanja znanstvenoraziskovalnih povezav med Slovenijo in Srbijo.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev za obdobje vmesnega poročila³

1. Stopnja realizacije projekta v prvi in drugi fazi (gl. razdelek B. 3.) je popolnoma dosegla in obenem izrazito preseгла izhodiščne oz. v projektni prijavi navedene načrte in cilje. Vodja projekta se je raziskovanju obravnavane teme začel posvečati že v prvi polovici leta 2019, neodvisno od (ne)odobritve (so)financiranja prijavljenega projekta. To je v obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, pripomoglo k bolj poglobljenemu vsebinskemu delu in učinkovitejši rabi časa za razširjanje preliminarnih in vmesnih rezultatov projekta, posledično pa omogočilo boljše časovne možnosti za vsebinsko dopolnjevanje in razširjanje rezultatov v kasnejših fazah.

2. Program dela v prvi fazi projekta, ki je obsegal zbiranje in klasifikacijo relevantne znanstvene literature in kritičnih izdaj virov ter vzpostavitev spletne strani o projektu (gl. razdelek B. 3., odstavek 1 in 2), je bil v polnosti realiziran (100 %).

3. Program dela je bil v polnosti realiziran (100 %) tudi v drugi fazi projekta, ki je obsegal izoblikovanje splošnega okvira oz. pregleda vsebine projekta (gl. razdelek B. 3., odstavek 3).

4. Veliko pred načrtovanim časovnim okvirom so bili znanstveni in širši javnosti že v prvi in drugi fazi posredovani preliminarni in vmesni rezultati projekta v obliki objav in predstavitev (gl. razdelek B. 3., odstavek 4); tudi v tem primeru je mogoče podati oceno o polni realizaciji (100 %) programa dela.

5. Cilj razširjanja preliminarnih in vmesnih rezultatov projekta v obliki objavljanja znanstvenoraziskovalnih del, izdanih v obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, izpolnjujejo naslednje bibliografske enote (navedene so po številkah iz razdelka B. 3., odstavek 4; ob njih je označena tipologija dokumentov Cobiss):

- [2.] – 1.16 samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji;
- [5.] – 1.08 objavljeni znanstveni prispevek na konferenci;
- [6.] – 2.01 znanstvena monografija [zlasti str. 203–243];
- [8.] – 1.01 izvorni znanstveni članek;
- [10.] – 1.01 izvorni znanstveni članek.

6. Cilj razširjanja preliminarnih in vmesnih rezultatov projekta v obliki družbeno-kulturnih dosežkov, uresničenih v obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, izpolnjujejo naslednje bibliografske enote (navedene so po številkah iz razdelka B. 3., odstavek 4; ob njih je označena tipologija dokumentov Cobiss; ob njih je označena tudi ustrezna šifra ARRS):

- [1.] – 3.25 druga izvedena dela; F.29 prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete;
- [3.] – prevajalec; F.29 prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete;
- [4.] – 2.19 radijska ali televizijska oddaja; F.29 prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete;
- [7.] – 3.15 prispevek na konferenci brez natisa; B.04 vabljeno predavanje;
- [9.] – 3.15 prispevek na konferenci brez natisa; F.18 posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference).

7. Na področju metodologije in konceptualizacije projekta sta se v obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, za koristni in pravilni izkazali dve predpostavki:

- a) da je miselnost izobraženih srednjeveških piscev in članov vladajoče elite odločilno

oblikovala religije, iz česar sledi nujnost vključevanja teologije v vse raziskave, ki zadevajo srednjeveško kulturo;

b) da je vzhodno in severno obrobje Evrope med 10. in 12. stoletjem tvorilo prostor s primerljivimi družbenimi in duhovnimi okoliščinami, ki so presegle deklarativne konfesionalne meje, iz česar sledi nujnost transnacionalnega in transkonfesionalnega pristopa.

Prav tako se je za nepogrešljivo epistemološko prvino projekta izkazala raba pojma zgodovine odrešenja, to je interpretacije zgodovine v luči "božje previdnosti", kakor se odraža v biblijskih zgodbah in kakor v novih oblikah nastopa v pripovedih srednjeveških virov, iz česar izhaja, da je upoštevanje te epistemološke prvine ustrezno za razumevanje miselnosti srednjeveških piscev.

8. Pomemben vidik realizacije programa dela v obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, predstavlja potrditev treh (od šestih) glavnih izvernih tez, napovedanih v projektni prijavi:

a) pojav vladarskih mučencev poudarja minljivo vrednost politične oblasti – ne izpostavlja »zemeljske slave«, temveč spodbuja prvenstvo vere;

b) omenjeni pojav je povezan s samopotrjevanjem cerkvene in posvetne elite nedavno pokristjanjenih političnih tvorb – pripadniki omenjenih elit so svoje domovine kljub razmeroma poznemu sprejetju krščanstva dojemali kot versko »zrele«, kar je bilo v veliki meri mogoče prav zaradi pojavitve prvih domačih svetnikov;

c) pomemben del literarnih virov, ki zadevajo omenjeni pojav, je prisotnost vzporednic z biblijskimi dogodki in osebnostmi – to pričuje o želji piscev evropskega obrobja, da bi skozi njih iskali potrditev, da se je "božja previdnost" odražala tudi v nedavni zgodovini njihovih dežel, ki naj bi postale polnopravni del krščanske skupnosti.

Pričakovati je, da bo vseh šest glavnih izvernih tez potrjenih, razširjenih in medsebojno usklajenih v naslednjih fazah projekta.

5. Spremembe programa dela raziskovalnega projekta oziroma spremembe sestave projektne skupine za obdobje vmesnega poročila⁴

Program dela je v obdobju, ki ga zajema vmesno poročilo, potekal po zamišljenem oz. napovedanem načrtu, prav tako ni bilo sprememb glede razporeditve raziskovalnih ur ali sestave projektne skupine (gre za podoktorski projekt z enim raziskovalcem, ki je hkrati vodja projekta).

6. Najpomembnejši dosežki projektne skupine na raziskovalnem področju za obdobje vmesnega poročila⁵

Dosežek												
1.	<table border="1"> <tr> <td>COBISS ID</td> <td>1024483040</td> <td>Vir: COBISS.SI</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Naslov</td> <td>SLO</td> <td>(prevod angleškega izvornika:) Boris in Gleb : politične in teološke implikacije preseganja nasilja skozi žrtvovanje v Kijevski Rusiji</td> </tr> <tr> <td>ANG</td> <td>Boris and Gleb : Political and Theological Implications of Overcoming Violence through Sacrifice in Kievan Rus'</td> </tr> <tr> <td>Opis</td> <td>SLO</td> <td>V vzhodnoslovanski zgodovinski zavesti se je o žrtvovanju prvih kanoniziranih staroruskih svetnikov Borisa in Gleba (umrla leta 1015) izoblikoval pogled, v skladu s katerim sta postala odraz žrtvovanja starozaveznega lika Abela in zgled posnemanja Kristusa glede odpovedi posvetni oblasti. Avtor pričujočega članka zagovarja naslednjo tezo: dejstvo, da sta prva kanonizirana vzhodnoslovanska svetnika izšla iz posvetne vladajoče elite, pričuje o poskusu staroruskih piscev, da bi s tem poudarili močan vpliv nedavno sprejetega krščanstva na politično pomembne odločitve v Kijevski Rusiji, ki naj bi tako dosegla svojo versko »zrelost« v kontekstu zgodovine odrešenja. Obstoja mučencev med posvetno vladajočo elito sicer ni mogoče razumeti kot posebno prvino zgolj vzhodnoslovanske srednjeveške kulture, saj je bila takšna vrsta svetništva kljub krajevnim posebnostim prisotna v nedavno pokristjanjenih deželah severnega in vzhodnega obrobja takratne Evrope.</td> </tr> </table>	COBISS ID	1024483040	Vir: COBISS.SI	Naslov	SLO	(prevod angleškega izvornika:) Boris in Gleb : politične in teološke implikacije preseganja nasilja skozi žrtvovanje v Kijevski Rusiji	ANG	Boris and Gleb : Political and Theological Implications of Overcoming Violence through Sacrifice in Kievan Rus'	Opis	SLO	V vzhodnoslovanski zgodovinski zavesti se je o žrtvovanju prvih kanoniziranih staroruskih svetnikov Borisa in Gleba (umrla leta 1015) izoblikoval pogled, v skladu s katerim sta postala odraz žrtvovanja starozaveznega lika Abela in zgled posnemanja Kristusa glede odpovedi posvetni oblasti. Avtor pričujočega članka zagovarja naslednjo tezo: dejstvo, da sta prva kanonizirana vzhodnoslovanska svetnika izšla iz posvetne vladajoče elite, pričuje o poskusu staroruskih piscev, da bi s tem poudarili močan vpliv nedavno sprejetega krščanstva na politično pomembne odločitve v Kijevski Rusiji, ki naj bi tako dosegla svojo versko »zrelost« v kontekstu zgodovine odrešenja. Obstoja mučencev med posvetno vladajočo elito sicer ni mogoče razumeti kot posebno prvino zgolj vzhodnoslovanske srednjeveške kulture, saj je bila takšna vrsta svetništva kljub krajevnim posebnostim prisotna v nedavno pokristjanjenih deželah severnega in vzhodnega obrobja takratne Evrope.
COBISS ID	1024483040	Vir: COBISS.SI										
Naslov	SLO	(prevod angleškega izvornika:) Boris in Gleb : politične in teološke implikacije preseganja nasilja skozi žrtvovanje v Kijevski Rusiji										
	ANG	Boris and Gleb : Political and Theological Implications of Overcoming Violence through Sacrifice in Kievan Rus'										
Opis	SLO	V vzhodnoslovanski zgodovinski zavesti se je o žrtvovanju prvih kanoniziranih staroruskih svetnikov Borisa in Gleba (umrla leta 1015) izoblikoval pogled, v skladu s katerim sta postala odraz žrtvovanja starozaveznega lika Abela in zgled posnemanja Kristusa glede odpovedi posvetni oblasti. Avtor pričujočega članka zagovarja naslednjo tezo: dejstvo, da sta prva kanonizirana vzhodnoslovanska svetnika izšla iz posvetne vladajoče elite, pričuje o poskusu staroruskih piscev, da bi s tem poudarili močan vpliv nedavno sprejetega krščanstva na politično pomembne odločitve v Kijevski Rusiji, ki naj bi tako dosegla svojo versko »zrelost« v kontekstu zgodovine odrešenja. Obstoja mučencev med posvetno vladajočo elito sicer ni mogoče razumeti kot posebno prvino zgolj vzhodnoslovanske srednjeveške kulture, saj je bila takšna vrsta svetništva kljub krajevnim posebnostim prisotna v nedavno pokristjanjenih deželah severnega in vzhodnega obrobja takratne Evrope.										

		Dosežek	
		ANG	In the East Slavic historical consciousness, the sacrifice of the first canonized Rus' saints Boris and Gleb (died in 1015) came to be viewed as a reflection of the sacrifice of the Old Testament figure Abel and as a model of the imitation of Christ concerning the renouncement of secular power. The author of this article advocates the following thesis: the fact that the first canonized East Slavic saints came from the secular ruling elite testifies to the attempts of the Rus' literati to stress the strong influence of recently adopted Christianity on politically important decisions in Kievan Rus', which allegedly achieved its religious "maturity" within the context of salvation history through this. The existence of the martyrs among the secular ruling elite, however, cannot be viewed as a specific element of East Slavic medieval culture alone because this type of sainthood was, despite local differences, present in recently Christianized lands on the northern and eastern periphery of Europe at the time.
		Objavljeno v	Konštantínove listy; 2019; Vol. 12, issue 2; str. 43-58; A': 1;A': 1; Avtorji / Authors: Malmenvall Simon
		Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
2.	COBISS ID	1024491232	Vir: COBISS.SI
		Naslov	(prevod angleškega izvirnika:) Vladarski mučenci med srednjeveškimi Slovani : Boris in Gleb iz Stare Rusije in Jovan Vladimir iz Duklje
		ANG	Ruler Martyrs among Medieval Slavs : Boris and Gleb of Rus' and Jovan Vladimir of Dioclea
		Opis	<p>Boris in Gleb (umrla leta 1015) sta bila prva kanonizirana vzhodnoslovanska svetnika. V vzhodnoslovanski zgodovinski zavesti se je o njunem žrtvovanju oblikoval pogled, ki ga dojemata kot odraz žrtvovanja starozaveznega lika Abela in kot zgled posnemanja Kristusa glede odpovedi posvetni oblasti. Še več, dejstvo, da sta prva kanonizirana vzhodnoslovanska svetnika izšla iz posvetne vladajoče elite, pričuje o poskusu staroruskih piscev, da bi s tem poudarili močan vpliv nedavno sprejetega krščanstva na politično pomembne odločitve v Kijevski Rusiji, ki naj bi tako dosegla svojo versko »zrelost« v kontekstu zgodovine odrešenja. Obstoja mučencev med posvetno vladajočo elito ni mogoče razumeti kot posebno prvino zgolj vzhodnoslovanske srednjeveške kulture, saj je bila takšna vrsta svetništva kljub krajevnim posebnostim prisotna v nedavno pokristjanjenih deželah severnega in vzhodnega obrobja takratne Evrope. Podoben kult vladarskih mučencev (strastotrpcev) med srednjeveškimi Slovani je mogoče prepoznati v primeru umorjenega kneza Jovana Vladimirja iz Duklje, ki je umrl med letoma 1016 in 1018. Umoril ga je njegov bratranec, bolgarski car Ivan Vladislav (1015-1018). Življenje in mučeništvo Jovana Vladimirja, kakor ga prikazuje Kronika duhovnika iz Duklje, temelji na novozavezni podobi o dobrem pastirju. Ta služi kot zgled krepotnega vladarja, ki svoje življenje daruje za svoje ljudstvo. Čeprav je bil Jovan Vladimir prvi slovanski svetniški vladar na zahodnem Balkanu, njegovo mučeništvo - za razliko od Borisa in Gleba, ki so ju kasneje častili kot zavetnika domovine in dinastije Rjurikovičev - ni preraslo v politično pomemben kult. Kljub temu je zgodba o Jovanu Vladimirju lahko v določeni prispevala svoj (literarni) vpliv na življenje Simeona (Stefana Nemanje), ki ga je sestavil srbski kralj Stefan Nemanjić (1196-1228) - na temeljno besedilo, ki je pripomoglo k vzpostavitvi duhovnega ugleda dinastije Nemanjičev.</p>
			Boris and Gleb (died in 1015) were the first canonized East Slavic saints. In the East Slavic historical consciousness the sacrifice of Boris and Gleb came to be viewed as a reflection of the sacrifice of the Old Testament figure Abel and as a model of the imitation of Christ in renouncing secular power. Furthermore, the fact that the first canonized East Slavic saints came from the secular ruling elite testifies to the attempts of the Rus'

		Dosežek	
	ANG	<p>literati to stress the strong influence of recently adopted Christianity on politically important decisions in Kievan Rus', pointing to its allegedly achieved religious "maturity" within the context of salvation history. The existence of the martyrs among the secular ruling elite cannot be viewed as a specific element of East Slavic medieval culture alone because this type of sainthood was present in recently Christianized lands on the northern and eastern periphery of Europe at the time. A similar passion-bearer cult among the Medieval Slavs can be found in the case of the murdered prince Jovan Vladimir of Dioclea (Duklja), who died between 1016-1018. He was murdered by his cousin Ivan Vladislav (1015-1018), tsar of Bulgaria. The life and martyrdom of Jovan Vladimir, depicted in the Chronicle of the Priest of Dioclea, is based on the New Testament image of the Good Shepherd serving as an example of a virtuous ruler following Christ "laying down his life" for his people. Despite the fact that Jovan Vladimir was the first Slavic ruler saint in the Western Balkans, his martyrdom — as opposed to the case of Boris and Gleb, who were subsequently venerated as protectors of their homeland and the Rurik dynasty — did not evolve into a politically significant cult. Nevertheless, the story about Jovan Vladimir could have exerted some (literary) influence on the Life of Simeon (Stefan Nemanja), written by the Serbian king Stefan Nemanjić (1196-1228) — the constitutive text which helped Nemanjići dynasty exert its spiritual reputation.</p>	
	Objavljeno v	Orientalia christiana periodica; 2019; Vol. 85, nr. 2; str. 395-426; Avtorji / Authors: Malmenvall Simon	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
3.	COBISS ID	302873344	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kultura Kijevske Rusije in krščanska zgodovinska zavest
		ANG	(translation of the Slovene original:) Culture of Kievan Rus' and Christian Historical Consciousness
	Opis	SLO	<p>Na začetku decembra 2019 je vodja projekta izdal znanstveno monografijo z naslovom Kultura Kijevske Rusije in krščanska zgodovinska zavest. Monografijo je izdala Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani. Celotna monografija šteje 313 strani in predstavlja novost v slovenskem znanstvenem prostoru kot doslej edina sistematična študija o vzhodnoslovanski (duhovni) kulturi od 10. do 12. stoletja. Eno od najpomembnejših poglavij (str. 203–243) v okviru njenega osrednjega dela je posvečeno knezoma Borisu in Glebu ter pojavu vladarskih mučencev na obrobju srednjeveške Evrope.</p>
		ANG	<p>At the beginning of December 2019 the leader of the project published his scientific monograph titled Culture of Kievan Rus' and Christian Historical Consciousness. This monograph was published by the Faculty of Theology, University of Ljubljana. The entire length of the monograph is 313 pages; it presents a novelty in the Slovene scientific community as the first-ever systematic study on the East Slavic (spiritual) culture between the 10th and 12th centuries. One of the most important chapters (pp. 203-243) within the central section of the monograph is dedicated to the Princes Boris and Gleb and the phenomenon of the ruler martyrs on the periphery of medieval Europe.</p>
	Objavljeno v	Teološka fakulteta; 2019; 313 str.; A': 1; Avtorji / Authors: Malmenvall Simon	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	

7. Najpomembnejši dosežki projektne skupine na področju gospodarstva, družbenih in kulturnih dejavnosti za obdobje vmesnega poročila⁶

		Dosežek	
1.	COBISS ID	514293356	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Pismenost in kultura Kijevske Rusije (oddaja Kulturni fokus)
		ANG	(translation of the Slovene original:) Literacy and Culture of Kievan Rus' (radio broadcast Cultural Focus)
	Opis	SLO	V radijski oddaji Kulturni fokus Radiotelevizije Slovenija je bil 5. julija 2019 predstavljen prvi slovenski komentirani prevod vzhodnoslovanskih literarnih tekstov iz 11. in 12. stoletja z naslovom Pismenost in kultura Kijevske Rusije: prevod in komentar izbranih tekstov, ki ga je izdala Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V oddaji je kot soavtor knjige sodeloval tudi vodja raziskovalnega projekta in posebej osvetlil pomen mučeništva knezov Borisa in Gleba v širši (literarno)zgodovinski in teološki perspektivi.
		ANG	On July 5th 2019, in the radio broadcast Kulturni fokus (Cultural Focus) of the Radio-Television of Slovenia, the first Slovene translation with commentary of the East Slavic literary texts from the 11th and 12th centuries titled Pismenost in kultura Kijevske Rusije: prevod in komentar izbranih tekstov [Literacy and Culture of Kievan Rus': Translation and Commentary of Selected Texts] was presented. This edition was published by the Scientific Publishing of the Faculty of Arts, University of Ljubljana. As a co-author of the book, one of the participants in the mentioned broadcast was also the leader of the project. He particularly shed light on the meaning of the martyrdom of the Princes Boris and Gleb in a broader (literary-)historical and theological perspective.
	Šifra	F.29 Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Objavljeno v	Radiotelevizija Slovenija javni zavod; 2019; Avtorji / Authors: Malmenvall Simon, Podlesnik Blaž, Glaser Aljaž	
Tipologija	2.19 Radijska ali televizijska oddaja		
2.	COBISS ID	1024485856	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Vladarski mučenci na obrobju srednjeveške Evrope : Kijevska Rusija, Norveška in Duklja : predavanje v okviru Historičnega seminarja Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, Ljubljana, 17. 12. 2019
		ANG	(translation of the Slovene original:) Ruler Martyrs on the Periphery of Medieval Europe : Kievan Rus', Norway, and Dioclea : Lecture at the Historical Seminar of the Research Center of the Slovene Academy of Science and Arts
	Opis	SLO	17. decembra je vodja projekta izvedel predavanje v okviru prestižnega Historičnega seminarja pri Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Naslov predavanja se je glasil »Vladarski mučenci na obrobju srednjeveške Evrope: Kijevska Rusija, Norveška, Duklja«. Omenjeno predavanje predstavlja pregled in izpostavitve glavnih začetnih rezultatov projekta.
		ANG	On December 17th 2019 the leader of the project held a lecture at the prestigious Historical Seminar of the Research Center of the Slovene Academy of Science and Arts titled "Ruler Martyrs on the Periphery of Medieval Europe: Kievan Rus', Norway, and Dioclea." This lecture brought an overview and accentuated the main initial results of the project.
	Šifra	B.04 Vabljen predavanje	
	Objavljeno v	2019; Avtorji / Authors: Malmenvall Simon	
Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa		
3.	COBISS ID	1024487904	Vir: COBISS.SI
		(prevod angleškega izvirnika:) Vladarski mučenci na obrobju srednjeveške	

Dosežek	
Naslov	SLO Evrope (Kijevska Rusija, Duklja, Norveška) : primerjalni pregled : predavanje na [konferenci] Oblikovanje krščanske Rusije, Varšava, 30. januarja - 1. februarja 2020
	ANG Ruler Martyrs on the Periphery of Medieval Europe (Kievan Rus', Dioclea, Norway) : a comparative overview : lecture at [conference] Christian Russia in the making, Warsaw, 30 January - 1 February, 2020
Opis	SLO Med 30. januarjem in 1. februarjem 2020 je vodja projekta aktivno sodeloval na mednarodni znanstveni konferenci v Varšavi, ki sta jo organizirala Inštitut za zgodovino Poljske akademije znanosti in Center za bizantinske raziskave Univerze v Oxfordu. Naslov konference se je glasil: »"The World of the Slavs: Forgotten Meeting Place of Different Cultures; Christian Russia in the Making [Slovanski svet: pozabljen prostor srečevanja med različnimi kulturami; nastajanje krščanske Rusije]«. Vodja projekta je predstavil svoj prispevek: »Ruler Martyrs on the Periphery of Medieval Europe (Kievan Rus', Dioclea, Norway): A Comparative Overview [Vladarski mučenci na obrobju srednjeveške Evrope (Kijevska Rusija, Duklja, Norveška): primerjalni pregled]«.
	ANG Between January 30th and February 1st 2020 the leader of the project took active participation at the international scientific conference in Warsaw organized by the Institute of History of the Polish Academy of Sciences and Centre of Byzantine Research of the Oxford University. The title of the conference was: "The World of the Slavs: Forgotten Meeting Place of Different Cultures; Christian Russia in the Making." The leader of the project presented his paper: "Ruler Martyrs on the Periphery of Medieval Europe (Kievan Rus', Dioclea, Norway): A Comparative Overview."
Šifra	F.18 Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)
Objavljeno v	2020; Avtorji / Authors: Malmenvall Simon
Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine za obdobje vmesnega poročila⁷

/

9. Samoevalvacijska ocena učinkov odprtodostopnih recenziranih znanstvenih objav, ki se nanašajo na raziskovalne rezultate⁸

Med odprtodostopnimi recenziranimi znanstvenimi prispevki je treba izpostaviti izvorni znanstveni članek o zgodovinskem in teološkem kontekstu mučeništva staroruskih knežjih bratov Borisa in Gleba [COBISS.SI-ID [1024483040](#)], objavljen v slovaški reviji *Konstantínove listy* [ISSN 1337-8740], ki je vodilna periodična publikacija za srednjeveške in bizantinsko-slovanske študije v srednji in vzhodni Evropi. Indeksirana je v uglednih bibliografskih bazah: WoS (ESCI), Scopus, Erih Plus. H-indeks revije (stanje v letu 2018) znaša 6. Posebna prihodnja odmevnost, ki jo je mogoče predvideti za omenjeno objavo, izhaja iz treh predpostavk:

- ustrezna usposobljenost in ciljna usmerjenost bralcev in avtorjev, ki v tej reviji objavljajo; zgodovinsko-teološke raziskave na podlagi slovanskih srednjeveških virov sestavljajo namreč stalni in nepogrešljiv vsebinski nabor revije, saj so osrednji del njene tematsko-metodološke usmeritve;
- za mlade znanstvenike na humanističnih področjih visoka splošna citiranost do sedaj objavljenih prispevkov v odprtodostopnih znanstvenih revijah, o čemer v skladu s podatki na portalu Sicris pričuje 17 čistih citatov v bazi Scopus in 12 v bazi WoS ter h-indeks v vrednosti 4, ki jih je v obdobju od leta 2015 do 2020 dosegel vodja

projekta;
c) med dosedanjimi čistimi citati je vodja projekta 3 čiste citate dosegel prav v reviji *Konstantínove listy*.

10. Naslov spletne strani za projekte, odobrene na podlagi Javnih razpisov za sofinanciranje raziskovalnih projektov⁹

<https://www.katoliski-institut.si/raziskovanje/vladarski-svetniki-mucenci-na-obrobju-srednjeveske-evrope-kijevska-rusija-norveska-duklja> (slovenska različica)

<https://www.katoliski-institut.si/en/research/ruler-saints-martyrs-on-the-periphery-of-medieval-europe-kievan-rus-norway-diocelea> (angleška (prevedena) različica)

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki (v primeru, da poročilo ne bo oddano z digitalnima podpisoma)
- so z vsebino vmesnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Potrjujemo zgoraj navedene izjave.

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Fakulteta za pravo in poslovne vede

Simon Malmenvall

ŽIG

Datum:

1.4.2020

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-VP-2020/23

¹ Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

² Opis raziskovanja, ugotovljeni rezultati, uporaba rezultatov in sodelovanje s tujimi partnerji. Poročilo naj sledi v predlogu projekta zastavljenim ciljem (oz. nalogam), kjer o vsakem cilju poročate v ločenem razdelku. Razdelek naj se prične z oznako cilja, kot ste jo uporabili v predlogu, in eno-stavčnim opisom cilja. Sledijo naj eden do trije odstavki opisa rezultatov, kjer se pri vseh rezultatih skličete na reference (npr. [1] ali [1, 2]). Po odstavkih z opisom rezultatov za posamezen cilj v alinejah navedite reference za ta cilj (članki, referati, vabljeni predavanja, patenti, ipd.). Alineje naj se pričnejo z ustrezno številko (npr. [1]). Rezultatov brez ustreznih referenc pri opisu rezultatov cilja ne navajajte. Če je le možno, navedbo posamezne reference zaključite z ustrezno šifro COBISS. Pri člankih je navedba šifre COBISS obvezna, navedite pa samo članke, kjer ste se za finančno podporo pri delu na članku ustrezno zahvalili ARRS in pri tem navedli šifro ARRS programa/projekta, za katerega pišete poročilo. Celotni razdelek naj vsebuje največ 8.000 znakov, vključno s presledki (velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Uresničitev raziskovalne hipoteze, programa dela in zastavljenih ciljev. Razdelek pričnete z navedbo ciljev (šifra iz predloga projekta, eno-stavčno ime cilja in ocena stopnje uresnitve v procentih — oznake naj bodo enake, kot v razdelku B.3). Sledi odstavek, kjer stopnjo uresnitve podate kvalitativno (v besedilu) za celoten projekt. Če je program projekta poleg ciljev vseboval tudi hipoteze, v sledečem odstavku poročate o tem, katere med hipotezami ste že ovrednotili in kakšen je bil rezultat vrednotenja. Največ 5.000 znakov, vključno s presledki (velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine za obdobje vmesnega poročila, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb programa ali sestave projektne skupine ni bilo, to navedite. Največ 8.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran,

Vmesno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta - 2020

velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite dosežke na raziskovalnem področju, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek za obdobje vmesnega poročila vpišite tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka - sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FORD področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Rubrike ne izpolnjujejo temeljni projekti in temeljni podoktorski projekti, odobreni v okviru javnih razpisov za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leti 2018 in 2019. Navedite dosežke na področju gospodarstva, družbenih in kulturnih dejavnosti, ki so nastali v okviru tega projekta. Dosežke za obdobje vmesnega poročila vpišite tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka - sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FORD področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Dosežek na področju gospodarstva, družbenih in kulturnih dejavnosti je po svoji strukturi drugačen kot dosežek na raziskovalnem področju. Povzetek dosežka na raziskovalnem področju je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek dosežka na področju gospodarstva, družbenih in kulturnih dejavnosti praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja vmesnega poročila v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ni voden v sistemu COBISS). Največ 4.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁸ Največ 8.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Izvajalec mora za projekte, odobrene na podlagi Javnih razpisov za sofinanciranje raziskovalnih projektov, na spletnem mestu svoje RO odpreti posebno spletno stran, ki je namenjena projektu. Obvezne vsebine spletne strani so: vsebinski opis projekta z osnovnimi podatki glede financiranja, sestava projektne skupine s povezavami na SICRIS, faze projekta in njihova realizacija, bibliografske reference, ki izhajajo neposredno iz izvajanja projekta ter logotip ARRS in drugih sofinancerjev. Spletna stran mora ostati aktivna še 5 let po zaključku projekta. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-VP/2020 v1.00

29-DC-EF-ED-85-1A-94-EE-A3-E9-97-D0-0E-E6-70-5E-A2-95-47-8D